

ÁLLÁSFOGLALÁS

A Kárpát-medencei magyar ügy Európában

A Magyar Köztársaság Országgyűlése 2010 májusában a Nemzeti Összetartozás Napjává nyilvánította a trianoni békeszerződés aláírásának napját, június 4-ét. A nemzeti parlament által egyhangúlag elfogadott törvényben tanúságot tettek amellest, hogy „a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok feletti összetartozása valóság, s egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme.” Ebből kiindulva Magyarország – az Európai Unió soros elnöke – demokratikusan választott képviselői megerősítették elkötelezettségüket „a magyar nemzet tagjainak és közösségeinek egymással való kapcsolatuk fenntartására és ápolására, és az Európában elfogadott gyakorlatot alapul vevő közösségi autonómia különböző formáira irányuló természetes igényének támogatására.”

A nemzetek egységesülő Európájába való integráció számunkra, magyarok számára egyben lehetőséget jelentett a határok feletti nemzetegyesítésre is. A nemzetegyesítés közjogi feltételeit az állampolgárságukat a történelem viharai miatt elveszítő magyarok, illetve leszármazottaik könnyített honosításáról szóló törvénymódosítás teremtette meg.

Magyar unió az Európai Unióban – ez a XXI. századi „**magyar modell**” lényege.

Ugyanakkor felhívánánk a figyelmet arra, hogy az országukbana kisebbségben élő őshonos magyar közösségek az adott ország állampolgárai is egyben, akiket lojalitásuk okán megillet a teljes értékű emberi élethez szükséges jogok egész rendszere. Mivel a szabad identitásválasztás csakis egy adott közösség tagjaként válik megélhetővé, ezért a szülőföldjükön megmaradni és boldogulni kívánó őshonos kisebbséghez tartozó személyek nemzeti önazonosságának vállalása a konkrét kisebbségi közösség állapotának is függvénye.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az új ezredév Európájában az egymás mellett élő kárpát-medencei nemzeti közösségek viszonyának rendezése éppen a kisebbségi kérdés megoldatlansága miatt továbbra is kiemelt feladat maradt. Intő példa számunkra az a választörvény, amellyel Szlovákia saját állampolgárait félemlíti meg: a „**szlovák modell**” értelmében elveszíti szlovák állampolgárságát az, aki valamely más állam polgára is egyben – véleményünk szerint ez teljességgel elfogadhatatlan és a Lisszaboni Szerződés életbe lépése után ellentétes az Európai Uniót összekovácsoló szellemiséggel. Hiszen ez a törvény – szándéka szerint - nem a nemzeti identitás védelmét szolgálja, hanem a szabad identitásválasztást korlátozza.

És bár az esélyegyenlőség, a szubszidiaritás és az önkormányzatiság az európai építkezés rendezőelvei, és minden hetedik európai polgár kisebbségi is egyben, jelenleg az Európai Unió működését szabályozó szerződések és dokumentumok mégsem beszélnek világosan a számbeli kisebbségben élő nemzeti közösségek és a hozzájuk tartozó személyek sajátos jogairól. Éppen ezért az egyéni szabadságjogok, illetve az erre épített európai alapjogok alapidokumentumai mellett egy **Európai Kisebbségvédelmi Charta** megalkotását is elengedhetetlennek tartjuk.

Az előbb idézett Összetartozás-törvényből is kissejlő „magyar modell” lényege továbbá, hogy nem csupán a nyelvi és kulturális jogok biztosításában látja a kérdés

megoldását, hanem törvény által szavatolt közjogosítványokban és ezeket gyakorló, a közösség által választott, de állami hatósági erővel és jogállással bíró XXI. századi intézményekben – vagyis a különböző szintű és formájú autonómiákban.

A sokszínű Európa egységét csakis akkor tudjuk hosszú távon fenntartani, ha az nem erőpolitikán, hanem saját ezirányú döntéseinken alapszik. Az Európai Uniót többek között éppen ez különbözteti meg a volt Szovjetuniótól: nem valamely ideológia kényszeríti hamis és homogén egységbe a nemzeteket, hanem a közös értékek iránti elkötelezettség és a szabadságunkból fakadó felelősségvállalás – ezt pedig csakis akkor tudjuk megélni, ha mi magunk döntünk saját sorsunkról.

Brüsszel, 2011. március 2.

A Kárpát-Medencei Magyar Autonómia Tanács
tagszervezetei